

2018 m. liepos 26 d. Cour de cassation (Prancūzija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą byloje UB / VA, Tiger SCI, WZ, veikiantis kaip UB bankroto administratorius, Banque patrimonie et immobilier SA

(Byla C-493/18)

(2018/C 364/04)

Proceso kalba: prancūzų

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas

Cour de cassation

Šalys pagrindinėje byloje

Kasatorius: UB

Kitos kasacinio proceso šalys: VA, Tiger SCI, WZ, veikiantis kaip UB bankroto administratorius, Banque patrimonie et immobilier SA

Prejudiciniai klausimai

1. Ar valstybės narės, kurioje iškelta bankroto byla, paskirto bankroto administratoriaus ieškinys, kuriuo siekiama, kad šioje byloje būtų pripažintas kitoje valstybėje narėje esančių skolininkui priklausančių pastatų hipotekos registracijos ir šioje valstybėje sudarytų tų pastatų pardavimo sandorių negaliojimas, tam, kad šis turtas vėl būtų priskirtas prie skolininko turto, tiesiogiai kyla iš bankroto bylos ir yra glaudžiai su ja susijęs?
2. Jeigu atsakymas teigiamas, ar valstybės narės, kurioje iškelta bankroto byla, teismai turi išimtinę jurisdikciją nagrinėti šį bankroto administratoriaus ieškinį, ar, priešingai, šiuo tikslu jurisdikciją turi tik valstybės narės, kurioje yra turto buvimo vieta, teismai; ar ir kokiomis sąlygomis egzistuoja šių skirtingų teismų konkuruojanti jurisdikcija?
3. Ar valstybės narės, kurioje iškelta bankroto byla, teismo sprendimas, leidžiantis bankroto administratoriui pareikšti ieškinį kitoje valstybėje narėje, iš esmės priskiriamas teismo, kuriame iškelta bankroto byla, jurisdikcijai, gali lemti tai, kad bus nustatyta šios kitos valstybės narės teismų jurisdikcija būtent dėl to, kad šis sprendimas gali būti laikomas sprendimu, susijusiu su bankroto bylos eiga, kaip tai suprantama pagal Reglamento [Nr. 1346/2000] ⁽¹⁾ 25 straipsnio 1 dalį, ir todėl, remiantis šia nuostata, gali būti pripažįstamas be tolesnių formalumų?

⁽¹⁾ 2000 m. gegužės 29 d. Reglamentas (EB) Nr. 1346/2000 dėl bankroto bylų (OL L 160, 2000, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 1 t., p. 191).

2018 m. liepos 30 d. Administrativen sad Sofia-grad (Bulgarija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą byloje BT / Balgarska narodna banka

(Byla C-501/18)

(2018/C 364/05)

Proceso kalba: bulgarų

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas

Administrativen sad Sofia-grad

Šalys pagrindinėje byloje

Ieškovė: BT

Atsakovs: *Balgarska narodna banka*

Prejudiciniai klausimai

1. Ar pagal Sąjungos teisėje įtvirtintus lygiavertiškumo ir veiksmingumo principus **nacionalinis teismas privalo ieškinį ex officio kvalifikuoti kaip pareikštą dėl Europos Sąjungos sutarties (ESS) 4 straipsnio 3 dalyje nustatytos valstybės narės pareigos nevykdymo**, kai ieškinio dalykas yra deliktinė valstybės narės atsakomybė už žalą, atsiradusią dėl tariamai valstybės narės institucijos padaryto Sąjungos teisės pažeidimo, ir
 - ieškinyje ESS 4 straipsnio 3 dalis nėra aiškiai nurodyta kaip teisinis pagrindas, tačiau iš ieškinio motyvų matyti, kad žala grindžiama Sąjungos teisės nuostatų pažeidimu;
 - reikalavimas atlyginti žalą grindžiamas nacionalinės teisės nuostata dėl valstybės atsakomybės už vykdant administracinę veiklą atsiradusią žalą, ši atsakomybė yra objektyvioji ir atsiranda šiomis sąlygomis: teisės aktas arba institucijos ar darbuotojo veikimas arba neveikimas vykdant administracinę veiklą arba susiejant su ja yra neteisėtas, padaryta materialinio arba nematerialinio pobūdžio žala, yra tiesioginis ir nedelsiant atsirandantis priežastinis žalos ir neteisėto institucijos veiksmo ryšys;
 - pagal valstybės narės teisę teismas valstybės atsakomybės už teisminių institucijų veiklą teisinį pagrindą, remdamasis aplinkybėmis, kuriomis grindžiamas ieškiny, turi nustatyti *ex officio*?
2. Ar, remiantis 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1093/2010⁽¹⁾, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos bankininkystės institucija), 27 konstatuojamąja dalimi, pagal reglamento 17 straipsnio 3 dalį išleista rekomendacija, kurioje konstatuotas valstybės narės centrinio banko padarytas Sąjungos teisės pažeidimas, susijęs su apdraustųjų indėlių išmokėjimo atitinkamos kredito įstaigos indėlininkams terminais, tokiomis kaip šios pagrindinės bylos aplinkybėmis:
 - **šios kredito įstaigos indėlininkams suteikia teisę nacionaliniame teisme remtis rekomendacija**, siekiant pagrįsti ieškinį dėl žalos atlyginimo motyvuojant būtent tuo Sąjungos teisės pažeidimu, atsižvelgiant į Europos bankininkystės institucijos turimą aiškų įgaliojimą konstatuoti Sąjungos teisės pažeidimus ir į faktą, kad rekomendacija nėra ir negali būti skirta indėlininkams ir jiems nenustato jokių tiesioginių teisinių pasekmių;
 - **galioja esant sąlygai, kad pažeistoje nuostatoje turi būti numatytos aiškos ir besąlyginės pareigos, atsižvelgiant į tai**, kad Direktyvos 94/19/EB⁽²⁾ dėl indėlių garantijų sistemų 1 straipsnio 3 punkto i papunktis, aiškinamas kartu su šios direktyvos 12 ir 13 konstatuojamosiomis dalimis, apima ne visus elementus, būtinus aiškiai ir besąlyginei valstybių narių pareigai pagrįsti, ir indėlininkams nesuteikia jokių tiesioginių teisių, ir atsižvelgiant į faktą, kad šioje direktyvoje numatytas tik minimalus suderinimas, neapimantis kriterijų, pagal kuriuos konstatuotina, jog indėliai yra negražinami, ir kad rekomendacija nebuvo pagrįsta kitomis aiškiomis ir besąlyginėmis Sąjungos teisės nuostatomis, susijusiomis su šiais kriterijais, būtent, be kitų, likvidumo trūkumo vertinimu ir tikimybės, kad indėlis artimiausiu metu bus išmokėtas, nebuvimu, taip pat esama pareiga paskirti ankstyvosios intervencijos priemonės ir tęsti kredito įstaigos veiklą;
 - **atsižvelgiant į dalyką, t. y. indėlių garantijas**, ir į Europos bankininkystės institucijos įgaliojimą pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 26 straipsnio 2 dalį leisti rekomendacijas dėl indėlių garantijų sistemos, **galioja nacionaliniam centriniam bankui**, kuris neturi jokios sąsajos su nacionaline indėlių garantijų sistema ir nėra kompetentinga institucija pagal šio reglamento 4 straipsnio 2 punkto [iii] papunktį?
3. Ar iš 2004 m. spalio 12 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimo *Paul ir kt.* (C-222/02, EU:C:2004:606, 38, 39, 43 ir 49–51 punktai), 1996 m. kovo 5 d. Sprendimo *Brasserie du pêcheur ir Factortame* (C-46/93 ir C-48/93, EU:C:1996:79, 42 ir 51 punktai), 2000 m. birželio 15 d. Sprendimo *Dorsch Consult / Taryba ir Komisija* (C-237/98 P, EU:C:2000:321, 19 punktas) ir 1971 m. gruodžio 2 d. Sprendimo *Zuckerfabrik Schöppenstedt / Taryba* (5/71, EU:C:1971:116 11 punktas), taip pat atsižvelgiant į dabartinius pagrindinei bylai reikšmingus Sąjungos teisės aktus, darytina išvada, kad:
 - A) Direktyvos 94/19 nuostatos, visų pirma 7 straipsnio 6 dalis, **indėlininkams suteikia teisę valstybei narei reikšti reikalavimus atlyginti žalą dėl nepakankamos jų indėlius administruojančios kredito įstaigos priežiūros**, atsižvelgiant į klausimą, ar šios teisės būtų apribotos apdraustųjų indėlių suma, ar šioje nuostatoje vartojama sąvoka „teisės į kompensaciją“ aiškinatina plačiai?

- B) valstybės narės centrinio banko siekiant reorganizuoti kredito įstaigą paskirtos priežiūros priemonės, tokios kaip pagrindinėje byloje, įskaitant Direktyvos 2001/24/EB⁽³⁾ 2 straipsnio septintoje įtrauktoje numatytą mokėjimų sustabdymą, **yra neteisėta ir neproporcinga intervencija į indėlininkų nuosavybės teisę**, dėl kurios atsiranda deliktinė atsakomybė už žalą dėl Sąjungos teisės pažeidimo, jei, atsižvelgiant į *Zakon za kreditnite institutsii* (Kredito įstaigų įstatymas) 116 straipsnio 5 dalį ir *Zakon za bankovata nesastoyatelnost* (Bankų nemokumo įstatymas) 4 straipsnio 2 dalies 1 punktą ir 94 straipsnio 1 dalies 4 punktą, **pagal atitinkamos valstybės narės teisę numatyta**, kad priemonių taikymo laikotarpiu skaičiuojamos sutartinės palūkanos, apdraustąją indėlių sumą viršijantys reikalavimai patenkinami per bendrąją nemokumo procedūrą ir gali būti mokamos palūkanos?
- C) valstybės narės nacionalinės teisės aktuose nustatytos **sąlygos, taikomos deliktinei atsakomybei** už žalą, atsiradusią dėl veikimo arba neveikimo, susijusio su valstybės narės centrinio banko turimų priežiūros įgaliojimų, kuriuos apima SESV 65 straipsnio 1 dalies b punkto taikymo sritis, vykdymu, negali prieštarauti pagal Sąjungos teisę taikomoms šios atsakomybės sąlygoms ir principams, konkrečiai: principui, kad ieškinys dėl žalos atlyginimo turi nepriklausyti nuo ieškinio dėl panaikinimo ir nacionalinės teisės aktuose nustatytos sąlygos, pagal kurią teisinis veikimas arba neveikimas, dėl kurio prašoma atlyginti žalą, prieš tai turi būti panaikintas, neleistinumo konstatavimo; nacionalinės teisės aktuose nustatytos institucijų arba darbuotojų, dėl kurių veiksmų prašoma atlyginti žalą, kaltės sąlygos neleistinumo principui; ieškinių dėl materialinės žalos atlyginimo sąlygai, pagal kurią ieškovas, reikšdamas ieškinį, turi būti patyręs realią ir tikrą žalą?
- D) pagal Sąjungos teisėje įtvirtintą ieškinio dėl žalos atlyginimo nepriklausomumo nuo ieškinio dėl panaikinimo principą turi būti **įvykdyta atitinkamo institucijos veiksmo neteisėtumo sąlyga, kuri yra tapati** valstybės narės nacionalinės teisės aktuose nustatytai **sąlygai**, pagal kurią teisinis veikimas arba neveikimas, dėl kurio prašoma atlyginti žalą, konkrečiai kredito įstaigos reorganizavimo priemonės, turi būti panaikintas, atsižvelgiant į pagrindinės bylos aplinkybes ir į tai, kad:
- šios priemonės skirtos ne ieškovei, kuri yra kredito įstaigos indėlininkė, ir pagal nacionalinę teisę ir nacionalinę jurisprudenciją ji neturi teisės prašyti panaikinti atskirus sprendimus, kuriais šios priemonės buvo paskirtos, ir šie sprendimai yra galutiniai;
 - pagal Sąjungos teisę, šioje srityje konkrečiai pagal Direktyvą 2001/24, valstybėms narėms nenustatyta aiškios pareigos visiems kreditoriams numatyti priežiūros priemonių apskundimo galimybę tam, kad būtų galima konstatuoti, jog priemonės galioja;
 - valstybės narės teisės aktuose nenumatyta deliktinės atsakomybės už žalą, atsiradusią dėl teisėto institucijų arba darbuotojų veiksmo?
- E) tuo atveju, jei būtų remiamasi aiškinimu, jog **atitinkamo institucijos veiksmo neteisėtumo sąlyga** pagrindinės bylos aplinkybėmis **netaikytina**, kredito įstaigos indėlininkų ieškiniams dėl žalos atlyginimo, kai jie motyvuojami valstybės narės centrinio banko veikimu arba neveikimu, visų pirma ieškiniams dėl palūkanų mokėjimo, kai apdraustieji indėliai nebuvo išmokėti laiku, ir apdraustąją sumą viršijančių indėlių, kaip kompensacijos dėl SESV 63–65 ir 120 straipsnių, ESS 3 straipsnio ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 17 straipsnio pažeidimo, išmokėjimo, **taikytinos Europos Sąjungos Teisingumo Teismo nustatytos deliktinės atsakomybės už žalą sąlygos**, konkrečiai:
- kai ši žala atsirado dėl teisėto institucijos veiksmo: **visos trys – realios žalos, priežastinio šios žalos ir atitinkamo veiksmo ryšio ir išskirtinio ir ypatingo žalos pobūdžio buvimo – sąlygos, visų pirma ieškiniams** dėl palūkanų mokėjimo, kai apdraustieji indėliai nebuvo išmokėti laiku, arba
 - **ekonominės politikos srityje: pirmiausia „tik pakankamai akivaizdaus viršesnės asmens apsaugai skirtos teisės normos pažeidimo“ sąlyga**, visų pirma indėlininkų ieškiniams dėl apdraustąją sumą viršijančių indėlių išmokėjimo, kai šie ieškiniai reiškiami kaip reikalavimas atlyginti žalą ir jiems taikoma nacionalinės teisės aktuose nustatyta procedūra, atsižvelgiant į **didelę valstybių narių diskreciją, susijusią su** SESV 65 straipsnio 1 dalies b punktu ir Direktyvoje 2001/24 numatytomis priemonėmis, ir į aplinkybę, kad kredito įstaigai ir atlyginti žalą prašančiam asmeniui reikšmingos aplinkybės susijusios tik su viena valstybe nare, tačiau visiems indėlininkams taikomos tos pačios taisyklės ir Konstitucijoje įtvirtintas lygybės prieš įstatymą principas?
4. Ar iš Direktyvos 94/19 10 straipsnio 1 dalies, aiškinamos kartu su 1 straipsnio 3 punkto i papunkčiu ir 7 straipsnio 6 dalimi, aiškinimo ir 2016 m. gruodžio 21 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendime *Vervloet ir kt.* (C-76/15, EU:C:2016:975, 82–84 punktai) pateiktų teisinių argumentų darytina išvada, kad direktyvos nuostatų taikymo sritis apima indėlininkus, kai:

- jų indėliai laikotarpiu nuo kredito įstaigos mokėjimų sustabdymo iki jos turėtos banko licencijos panaikinimo pagal sutartis ir teisės aktų nuostatas nebuvo grąžintini ir atitinkamas indėlininkas nepareiškė, jog reikalauja grąžinti indėlių;
- jie sutiko su sąlyga, pagal kurią numatyta apdraustąją indėlių sumą išmokėti pagal valstybės narės teisės aktuose nustatytą procedūrą, taip pat konkrečiai panaikinus indėlius administruojančios kredito įstaigos licenciją, ir ši sąlyga yra įvykdyta;
- pagal valstybės narės teisės aktus nurodyta indėlių sutarties sąlyga susitariančiosioms šalims turi įstatymo galią?

Ar iš šios direktyvos arba kitų Sąjungos teisės aktų nuostatų darytina išvada, kad nacionalinis teismas gali nepaisyti tokios indėlių sutarties sąlygos ir indėlininko ieškinio dėl palūkanų mokėjimo, kai apdraustieji indėliai pagal šią sutartį neišmokami laiku, gali nagrinėti atsižvelgdamas į deliktinės atsakomybės už žalą, atsiradusią dėl Sąjungos teisės pažeidimo, sąlygas ir remdamasis Direktyvos 94/19 7 straipsnio 6 dalimi?

- ⁽¹⁾ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1093/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos bankininkystės institucija), iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 716/2009/EB ir panaikinamas Komisijos sprendimas 2009/78/EB (OL L 331, 2010, p. 12).
- ⁽²⁾ 1994 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/19/EB dėl indėlių garantijų sistemų (OL L 135, 1994, p. 5; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 2 t., p. 252).
- ⁽³⁾ 2001 m. balandžio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/24/EB dėl kredito įstaigų reorganizavimo ir likvidavimo (OL L 125, 2001, p. 15; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 4 t., p. 15).

2018 m. liepos 30 d. Conseil d'État (Prancūzija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą byloje COPEBI SCA / Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer (FranceAgriMer)

(Byla C-505/18)

(2018/C 364/06)

Proceso kalba: prancūzų

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas

Conseil d'État

Šalys pagrindinėje byloje

Pareiškėja: COPEBI SCA

Atsakovė: Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer (FranceAgriMer)

Kita šalis: Ministre de l'Agriculture et de l'Alimentation

Prejudicinis klausimas

Ar 2009 m. sausio 28 d. Europos Komisijos sprendimą 2009/402/EB dėl Prancūzijos vykdytų specialiųjų planų vaisių ir daržovių sektoriuje (C 29/05 (ex NN 57/05)) ⁽¹⁾ reikia aiškinti taip, kad į jo taikymo sritį patenka pagalba, kurią *Office national interprofessionnel des fruits, des légumes et de l'horticulture* (ONIFLHOR) (Nacionalinis tarpšakinis vaisių, daržovių ir sodininkystės biuras) pervedė *Comité économique agricole du bigarreau d'industrie* (CEBI) (Bigarreau veislės vyšnių sektoriaus ekonomikos reikalų komitetas), o perdirbti skirtų *Bigarreau* veislės vyšnių augintojams ją skyrė šio komiteto nariais esančios gamintojų grupės, nors CEBI nėra vienas iš aštuonių to paties sprendimo 15 punkte nurodytų žemės ūkio ekonomikos komitetų, o nagrinėjama pagalba, priešingai nei šio sprendimo 24–28 punktuose apibūdintas finansavimo mechanizmas, buvo finansuojama tik ONIFLHOR subsidijomis, bet ne savanoriškais gamintojų įnašais, vadinamais sektoriaus įnašais?

⁽¹⁾ OL L 127, p. 11.